

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 998

עורך הרב עוזיאל אדרי

פרשת השבוע וישלח

מנהל מערכת הרב אברהם טריקי

דבר העורך

הענווה מקרבת

'קטונתי מכל החסדים', מבאר הרבי הרי"צ ענוונותו של יעקב פעלה את בקשת הרחמים "הצילני נא, מיד עשיו". ואכן, יעקב ניצל מעשיו ולא זו בלבד, אלא שנעשה מהפך בליבו של עשיו, ואפילו נוצר קירוב מצד עשיו כלפי יעקב. **רבי ברוך ממז'יבוז'** זיע"א נכדו של **הבעש"ט הקדוש** זיע"א חלק על דרכו של **בעל התניא** זיע"א היו שניסו לתווך ביניהם, אך ניסיונות התיווך גרמו להחרפת המחלוקת. שנה אחת, בשבת וישלח, אמר רבי ברוך כאשר יעקב אבינו שלח מלאכים כדי לשכך את המחלוקת בינו ובין עשיו, השליחות נכשלה, 'באנו אל אחיך, אל עשיו, וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו'. אולם כאשר שני האחים נפגשו מיד התפייסו והשלימו. ללמדנו שכדי להשלים לא די בשיגור שליחים, אלא היריבים עצמם צריכים להיפגש ולהגיע לעמק השווה.

בברכת לבת לילך ואהובך הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה" וק"ק "שבטי ישראל" שכוונה י"א באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	יום ז'	שבת קדש
עלות השחר	5:24	5:25	5:26	5:26	5:27	5:28	5:28	5:28
זמן טלית ותפילין	5:30	5:31	5:31	5:32	5:32	5:33	5:34	5:34
זריחה - תחילת החמה	6:33	6:33	6:34	6:35	6:35	6:36	6:37	6:37
סרו"ק ש"ש לזעמ מג"א	8:29	8:29	8:30	8:31	8:31	8:32	8:32	8:32
סרו"ק ש"ש להמניא והג"א	9:00	9:00	9:01	9:01	9:02	9:02	9:03	9:03
סרו"ק ברכות ק"ש	9:51	9:51	9:52	9:53	9:53	9:54	9:54	9:54
חצות יום וזליחה	11:34	11:34	11:35	11:35	11:36	11:36	11:37	11:37
סמנה גדולה	12:05	12:05	12:05	12:06	12:06	12:06	12:07	12:07
סמנה המנחה	15:50	15:50	15:51	15:51	15:51	15:52	15:52	15:52
סקינה	16:41	16:41	16:42	16:42	16:42	16:43	16:43	16:43
צאת המכבים	16:54	16:54	16:54	16:54	16:55	16:55	16:56	16:56

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: וישלח
הפטרה לספרדים: חזון עובדיה
הפטרה לאשכנזים: ועמי תלואים
כניסת השבת: 16:21
יציאת השבת: 17:12
רבנו תם: 17:44

דבר רב העיר שליט"א

כיבוד אב ואם

וַיִּתֵּן יַעֲקֹב לְבָדוּ וַיֹּאבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד צְלוֹת הַשָּׁחַר...
וַיֵּצֵא בְּכָף יָרְכוּ... עַל כֵּן לֹא יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנֶּחֱשֶׁה...
(בראשית לב, כה-לג)

כבר העירו המפרשים, מדוע היכה דוקא בכף ירכו. זאת ועוד, מה הקשר בין מכה זו לאיסור אכילת גיד הנשה, וכי מפני שהיכה בכף ירכו נולד איסור מחודש של אכילת גיד הנשה. ועל כולנה יש לתמונה בהדגשת הכתוב 'על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה', ולשון זה מורה לכאורה על עונש לישראל, ויש להבין מה בני ישראל אשמים בכך ששרו של עשיו היכה את יעקב! ברם המעיין בפירוש החזקוני על אתר, ימצא ביאור נפלא בתעלומה זו, וזה תוכן דבריו: הנה מלשון הכתוב 'ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו', משמע שאילו יעקב לא היה לבדו אזי אפשר שלא היה נקלע למאבק זה. וכידוע יעקב היה בדרכו לנהר לחפש פחים קטנים שנשכחו על ידו, ואם כן מי אשם בכך שהיה לבדו, הלא המה בניו אשר היה עליהם ללכת במקומו לביצוע משימה זו או לפחות להתלוות אליו, וכיון שהותירו את אביהם 'לבדו' וגרמו בכך לאותה חבלה, בדיון הוא שנענשו בשל כך שלא יאכלו את גיד הנשה. וזה שאמר הכתוב 'על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה', כלומר בעבור מחל זה. ובוהו יובן גם מדוע היכה דוקא על כף ירכו, שהרי היך מסמל את בניו של האדם כמו שאמרו 'ברא כרעא דאבוה', ובוהו רמוז לו שבניו אשמים בכך שהוא נותר 'לבדו'. וכן יובן בזה מדוע שרו של עשיו ראה להוכיחו בזה, שכן כידוע עשיו היה זהיר מאד במצות כיבוד אב ואם, ועל כן רמז לו היכן בניך... מדוע אתה לבד! עכתי'ד, עי"ש.

והנה עיקר מצות כיבוד אב ואם, יסודה במידת 'הכרת הטוב', כמבואר בספר החינוך (מצוה לג) וז"ל: 'משרשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה, שזו מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלהים ואדם. ושיתן אל לבו, כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לעשות להם כל הכבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם. גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו, עי"ש.

ומידת הכרת הטוב גופא, תכליתה להכיר בטובתו של הקב"ה, וכדרך שאמרו 'כל הכופר בטובתו של חבירו סופו שכופר בטובתו של מקום'. ואכן גם זה מבואר להדיא בספר החינוך (שם) במה שסיים: 'וכשיקבע זאת המידה בנפשו, יעלה ממנה להכיר טובת האל ברוך הוא, שהוא סיבתו וסיבת אבותיו עד אדם הראשון. ושהוציאו לאוויר העולם, וסיפק צרכו כל ימיו, והעמידו על מתכותו ושלימות אבריו, ונתן בו נפש יודעת ומשכלת, שאילו לא הנפש שחננו האל, יהיה כסוס כפרד אין הבין. ויעריך במחשבתו, כמה זכמה ראוי לו להזהר בעבודתו ברוך הוא, עכ"ל. ומכלל דבריו עולה: שהמפתח לעבודת ה', הוא בהכרת טובותיו וחסדיו של הקב"ה אשר עשה עמו. והדרך להגיע להכרה זו, הוא רק על ידי שירגיל עצמו במידת הכרת הטוב כלפי זולתו, ובכלל זה אביו ואמו.

ורמז לזה, נמצא בסידור עשרת הדברות על גבי שני לוחות הברית. שכן מצד אחד חרוטים מצוות שבין אדם לחבירו - 'לא תרצח' 'לא תנאף'... ובצד השני מצוות שבין אדם למקום - 'אנכי ה' 'לא תעשה'... אלא שהעולם שואלים, מדוע מצות 'כבד את אביך' נקבעה בצד המצוות שבין אדם למקום. ולפי המבואר אין מקום להערה זו, שכן היא המפתח לקיום מצוות שבין אדם למקום, וכדפי'.

וצא ולמד לדברי התלמוד ירושלמי (קדושין א, ז) אשר הגדיר מצות כיבוד אב ואם 'מצוה חמורה שבחמורות', עי"ש. וגם מרן השו"ע (יו"ד סימן רמ סעיף ח), לא חסך בדברים כדי להמחיש עד כמה חייב אדם במצוה זו, וז"ל: 'עד היכן כיבוד אב ואם, אפילו נטלו כיס של זהובים שלו והשליכו בפניו לים, לא יכלימם ולא יצער בפניהם ולא יכעוס כנגדם, אלא יקבל גזירת הכתוב וישתוק', עכ"ל. וכמה נוראים הם בזה דברי הגאון חיד"א זצ"ל (לב דוד פרק יט), וז"ל: 'כבר נודע דמצות כיבוד אב ואם מצוה חמורה מאד מאד, והמיקל לאביו אפילו ברמיה הוא ארוך מפי הגבורה רח"ל, וכתבו ז"ל דאפילו מבוזה בלבו. ורחל אמנו ע"ה נענשה בשביל שציערה לאביה בתרפים, אף שכוונתה היתה להפרישו מעבודה זרה. והגם שאמרו (קידושין לב, א) אב שמחל על כבודו - כבודו מחול, מכל מקום נענש בידי שמים. וכבודו שאמרו שהוא מחול, דוקא כבודו ולא ביוזוני, עכ"ל. ודע שבתיעה זו חמורה כל כך, עד שאמרו בגמ' (קידושין א, ב) 'אשרי מי שלא חמאן, כלומר אשרי מי שמתו אביו ואמו והוא נשאר יתום, שאז אינו נענש בעבורם,

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

אורות הפרשה

בלי מלאכים

יושלה יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו (לב, ד), אומר **רבי מנחם מענדל מקוצק** זיע"א כשהגיע יעקב לגבול ארץ ישראל שלח את המלאכים מעל פניו, כי אין לו עוד צורך בהם, והקב"ה יעזור לו גם בלי מלאכים.

מלאכים לשמירה

יושלה יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו (לב, ד), אומר **ה'דעת חכמים'** לצורך המשלוח רב הערך שהתכוון יעקב לשלוח לעשיו אחיו היה זקוק באמת למלאכים, כי לו היה שולח כל זאת על ידי שליחים רגילים, מי יודע מה היה נשאר מזה עד שיגיע אל היעד.

עבודת הנירורים

יושלה יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו (לב, ד), אומר **הרבי** לאחר שיעקב השלים את עבודת הנירורים שלו בבית לבן, ביקש לברר את עשיו. קודם שהחל במשימה זו שלח מלאכים אל עשיו, לדעת אס הנירור יהיה קל יחסית או יהיה מתוך קשיים ומלחמה.

לא לסכן

יושלה יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו (לב, ד), אומר **הרבי** על "יושלה יעקב מלאכים" רש"י מפרש "מלאכים ממש". מניין לו לרש"י בדרך הפשט שיעקב שלח אל עשיו מלאכים ממש ולא שלוחים בשר ודם, אלא יעקב לא ידע את כוונותיו של עשיו כלפיו, וחשש שעשיו עדיין שונאו בנפש ומבקש להורגו. לכן לא היה רשאי לשלוח אל עשיו שלוחים בשר ודם, כי היה מעמיד אותם בסכנה. מכאן שיעקב שלח מלאכים ממש ולא בני אדם, שאינם חוששים מפגיעתו של עשיו.

תפילה, דורון ומלחמה

יושלה יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו (לב, ד), אומר **הרבי הרי"צ** יעקב אבינו הלך לברר את הדברים הגשמיים של עולם העשייה בשלוש דרכים תפילה, דורון ומלחמה. לא יכולה להיות תפילה בלי דורון ומלחמה, ולא יכולה להיות מלחמה בלי דורון ותפילה.

עם לבן גרתי

עם לבן גרתי (לב, ה), כתב רש"י "גרתי" לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר. דבר אחר "גרתי" בגימטריה "תרי"ג", כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרת. מבאר **הרבי לבן** רומז לענייניו הגשמיים של האדם, "שר וחמור", צאן ועבד ושפחה". אמר יעקב: "עם לבן גרתי" הדברים האלה היו אצלי בבחינת 'גרות', כדבר זר, ואילו ביתו הקבוע היה ענייניו הרוחניים. לכן לא הפריעו ענייניו הגשמיים לרוחניות שלו.

סוד ההצלחה

עם לבן גרתי (לב, ה), אומר **הרבי** מעשה אבות סימן לבנים, כשהאדם חש ומרגיש שימי שנותינו בעולם הזה הם בבחינת 'גרות' בלבד, בבחינת "גר אנוכי בארץ" (תהילים קיט), אזי אין הגשמיים סותרת את הרוחניות.

מלאכים ממש

יושלה יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו (לב, ד), מפרש רש"י "מלאכים ממש". אומר **המגיד ממזריטש** זיע"א ללמדנו שרק את ה'ממשות' של המלאכים שלח יעקב לעשיו, אבל הרוחניות של המלאכים נשארה עם יעקב.

מה עושה רושם

יוהי לי שור וחמור, ואשלחה להגיד לאדוני למצוא חן בעיניך' (לב, ה), כתב **'מאוצרנו הישן'** ידע יעקב אבינו ע"ה שאם יבוא ויספר לעשיו שבמשך כל הזמן ישב ועסק בתורה, לא יעשה הדבר שום רושם על עשיו, אולם אם יספר לו שהוא אדם עשיר ושצבר רכוש גדול, יתעלה כבודו ועשיו יאיר לו פנים.

צער על היראה

יורא יעקב מאוד ויצר לו (לב, ה), אומר **המלבי"ם** זיע"א "ויצר" נצטער על ה"יורא", יעקב אבינו ע"ה הצטער על שהוא שרוי במצב של פחד ומורא מפני עשיו, יש לירא אך ורק מהקב"ה.

תפילה על מצב הגלות

יורא יעקב מאוד ויצר לו (לב, ה), כתב **הזהר הקדוש** יעקב אבינו ע"ה ראה ברוח הקודש שבני ישראל יהיו שרויים בגלות האחרונה בדחוקות רבה, ועל ימים עתידיים אלה התפלל "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש".

אחוה מסוכמת

'הצילני נא מיד אחי מיד עשיו' (לב, יב), אומר **רבי יוסף דב מבריסק** זיע"א יעקב היה מתירא לא רק מפני "יד עשיו" אלא גם מפני "יד אחיו", מפני האחוה, הידידות וההתחברות היתרה עמו. במצב הראשון גופו בסכנה, ובמצב השני הנשמה בסכנה.

תירוץ אחד

'ואמרת, מנחה היא שלוחה לאדוני' (לב, יט), מבאר **ה'שדה תבואות'** יעקב אבינו ע"ה אמר להם שעל כל השאלות ישיבו תשובה אחת בלבד "מנחה היא שלוחה לאדוני", ודי בכך. בזה מתורצות כל הקושיות.

אורות הכשרות

ע"ש. והדברים נוראים ומדברים הם בעד עצמם.

ואכן גדולי רבותינו – תנאים ואמוראים וכל חכמי הדורות, דבקו במידה זו בכל כוחם. וראיתי בספר 'טובך יביעו', מעשה נפלא אודות מרן החזון איש אשר נהג מדי יום לבקר את אמו, ובמשך שעה ארוכה היה משוחח עמה בכל מיני עניינים. אולם יום אחד היה שקוע כל כך בתלמודו עד שכח לקיים את מנהגו, וכשביקרה אחותו את אמה, העירה לה שהיום לא ביקר אצלה אחיה – החזון איש. נכנסה האחות לחזון איש ושטחה בפניו את הערת האם, שמע זאת החזון איש וקפץ מיד ממקומו ורץ לבית אמו! וכעין זה מסופר על האר"י ז"ל, אשר נהג לבקר את אמו בביתה בכל ליל שבת כדי לנשק את ידה, ורק אחר כך הלך לביתו. ושמעתי שפעם הגיע ת"ח אחד אל הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל, ושאל האם חייב הוא לבקר את אביו החולה אשר מתגורר במקום רחוק שכן הוצאות הנסיעה מרובים הם, וכבר נפסקה הלכה שהוצאות הכרוכות במצות כיבוד אב ואם – חלים על האב. השיב לו הרב, 'אכן יש צדק בדבריך, פטור אתה מלנסוע לבקר, אך אליו ברגליך!'

וכזאת סיפר בני המשפחה אודות הכבוד הגדול שרחש רבינו הגדול מרן 'מאור ישראל' זצוק"ל לאמו הדגולה – אמה של מלכות, אשר משחר נעוריו תמכה ועודדה אותו מאוד להתמיד בלימודו, ואף הקריבה לשם כך מכוחה ומזמנה, והדברים ידועים. וגם הוא אשר ידע זאת, השיב לה אהבה על אהבתה, ותמיד הזכיר לה כי בזכותה הגיע עד הלום. ושמעתי שביום בו התעטר רבינו באצטלא דרבנן (פראק), ביקש להזמין את אמו לביתו כדי ללושו לראשונה בפניה. ואכן בראות האם את בנה הגדול לבוש באצטלא זו, התרגשה עד למאוד כשדמעות גיל זלגו מעיניה!

בברכת לבת סלום ואהבה
הרב יהודה דרעי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע

לשאלת רבים

עקב פניות רבות של תושבים הרינו להזכיר כי כל עסק מכל סוג שהוא אשר אינו מחזיק תעודת כשרות מקורית בתוקף עם חתימה וחותמת בצירוף הלוגרמה אינו עומד תחת פיקוחינו ואין אנו אחראים לנעשה במקום

הבהרה

איננו נותנים תעודת כשרות לעסק אשר פועל ומתנהל בבית פרטי אי לכך: כל שרותי מזון מכל סוג שהוא שיוצאים מבית פרטי אינם עומדים תחת השגחתינו ופיקוחינו ואיננו אחראים כלל וכלל לכל הנעשה במקום

חובה לדרוש תעודת כשרות מבעל עסק המזון

ידע הציבור להזהר ולהישמר בברכה רבה מחלקת הכשרות

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות חנוכה-ב'

החייבים בהדלקה וברכותיה

ש - אורח המתאכסן אצל חברו, האם צריך להדליק נר חנוכה?

ת - המתארח בבית חברו, אם ידוע לו בבירור שאשתו או בנו מדליקים עליו בביתו, אינו צריך להדליק נרות חנוכה וגם אינו צריך להשתתף בשמן. אך אם אין ידוע לו זאת בבירור, ידליק בלא ברכה. וטוב שישתתף עם בעל הבית בשמן ובפתילות, ויכוין לצאת ידי חובה בברכתו, כדי לצאת י"ח כל הדעות.

ש - ומה הדין בזה? למי שמתארח במקום אחר יחד עם כל בני ביתו, באופן שאין מי שמדליק בביתו?

ת - המתארח בבית אחר יחד עם כל בני משפחתו באופן שאין איש המדליק עליו בביתו, צריך להשתתף עם בעל הבית בהוצאות השמן והפתילות או שיקנה לו בעל הבית חלק בשמן והפתילות, ויכוין לצאת ידי חובה בברכת בעל הבית.

ש - האם סומא חייב בהדלקת נר חנוכה?

ת - סומא חייב בהדלקת נרות חנוכה אף על פי שאינו רואה, משום פרסומי ניסא, אולם עדיף שאשתו תדליק עליו בברכה. ואם היה רווק וגר במוסד עם אחרים, ישתתף בפרוטה והם ידליקו עליו. ואם הוא מתגורר בדירה לבדו, ידליק את הנרות בעצמו, אך לא יברך מדין ספק ברכות להקל.

ש - חולה שאינו יכול לקום ממיטתו, האם רשאי לברך על ההדלקה בזמן ששלוחו מדליק נר חנוכה?

ת - חולה שאינו יכול לקום מהמיטה כדי להדליק הנרות במקומם, יעשה שליח שידליק במקומו ורשאי החולה לברך את כל הברכות, ומיד אחר כך ידליק השליח.

ש - ערב שבת של חנוכה, האם יש להקדים נר חנוכה קודם הדלקת נרות של שבת, או להיפך?

ת - בערב שבת יש להקדים הדלקת נרות חנוכה, ומיד אחר כך תדליק האשה נרות שבת. וכן ראוי לנהוג על פי הסוד. ואין האשה צריכה להמתין עד שישלים הבעל את הדלקת כל הנרות, אלא מיד אחר הדלקת הנר הראשון, יכולה להדליק נרות שבת.

ש - האם צריך להקפיד שידלקו הנרות לפחות חצי שעה אחר צאת הכוכבים, גם בערב שבת?

ת - בהדלקת נרות חנוכה של ערב שבת, יש להקפיד להוסיף שמן שיספיקו לדלוק חצי שעה אחר צאת הכוכבים.

ש - במוצאי שבת של חנוכה, האם יש להקדים נר חנוכה קודם הבדלה, או להיפך?

ת - במוצאי שבת יבדיל תחילה על הכוס ורק אח"כ ידליק נרות חנוכה, אך בבית הכנסת כבר פשט המנהג להקדים הדלקת נרות חנוכה לפני ההבדלה.

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע מחלקת הכשרות

ישנן סופגניות עם מילוי /ציפוי חלבי

הדומים מאד לסופגניות פרווה

לכן יש להקפיד ולברר

האם הסופגניה היא פרווה או חלבי

כדי לא להיכשל באכילת בשר וחלב

ש - אלו ברכות מברכים בהדלקת נר חנוכה?

ת - בלילה הראשון מברך קודם ההדלקה שלוש ברכות: "להדליק נר חנוכה", "שעשה ניסים" ו"שהחיינו". ובשאר לילות מברך שתי ברכות בלבד: "להדליק נר חנוכה" ו"שעשה ניסים". ואם לא בירך "שהחיינו", יכול לברכה עד חצי שעה מזמן ההדלקה. אך אם עבר הזמן הזה, לא יברך שהחיינו אלא בלילה השני. שכן גם בלילה השני, יברך בלילה השלישי וכן על זה הדרך עד הלילה השמיני.

ש - שכח והדליק בלא ברכות או שכח אחת הברכות, האם יכול לברך?

ת - צריך לברך קודם ההדלקה, ורק לאחר שסיים כל הברכות יתחיל בהדלקה. שכח והדליק קודם שברך, אם נזכר קודם שגמר להדליק את שאר הנרות, יברך את כל הברכות. ואם נזכר רק לאחר שגמר להדליק את כל הנרות, לא יברך "להדליק נר חנוכה" אפילו שעדיין לא הדליק את נר השמש. וברכת "שעשה ניסים" ו"שהחיינו" יכול לברכה גם לאחר ההדלקה, ובלבד שהוא בתוך חצי שעה מזמן ההדלקה.

ש - כמה זמן צריך שידלקו הנרות?

ת - צריך שהנרות ידלקו לפחות חצי שעה. אך אם לא היו ראויים לדלוק כשיעור הזה כגון שלא נתן מספיק שמן או שהניח במקום שהרוח נושבת באופן שלא דלקו חצי שעה, צריך לחזור ולהדליקם בלא ברכה.

ש - האם בני הבית צריכים להיות נוכחים בשעת ההדלקה?

ת - רצוי לקבץ את כל בני הבית שיעמדו על ידו בשעת הברכות וההדלקה, אך אין זה מעכב.

ש - מתי הוא זמן אמירת "הנרות הללו אנחנו מדליקים" ושאר מזמורים שנוהגים לומר בהדלקת נר חנוכה?

ת - אחר שהדליק נר אחד לפחות, יאמר "הנרות הללו אנו מדליקים" וכו'. ואחר גמר הדלקת כל הנרות יאמר "מזמור שיר חנוכה הבית" וכו', ו"למנצח בנגינות מזמור שיר", ויש נוהגים להוסיף את השיר "מעוז צור". וסגולה גדולה לשמירה, שיאמר בכל לילה אחר ההדלקה שבע פעמים פסוק "וייהי נועם" ומזמור "יושב בסתר".

ש - האם נשים חייבות בהדלקת נר חנוכה?

ת - אף הנשים חייבות בהדלקת נרות חנוכה, לפיכך כל שאין בעלה בבית או אפילו אם יוכל להגיע לביתו אך לאחר זמן ההדלקה, רצוי שיעשה את אשתו שליח להדליק במקומו את הנרות בזמן ההדלקה עם ברכות, אולם אם הבעל בבית בזמן ההדלקה, אינה רשאית לברך בפני עצמה, אלא תצא ידי חובה בהדלקת הבעל.

ש - המתאכסן במלון, האם צריך להדליק נר חנוכה בחדרו?

ת - השוכר חדר במלון, ואין מדליקים עליו בביתו, צריך להדליק נרות חנוכה בחדרו בברכה. ואם מדליקים עליו בביתו, ידליק בלא ברכה.

ש - בני הבית הסמוכים על שולחן אביהם אך אינם מצויים תדיר בבית כגון תלמידי ישיבות וחיילים, האם רשאים להדליק בברכה בפני עצמם במקום בו הם שוהים?

ת - מנהג הספרדים, שכל בני הבית הסמוכים על שולחן אביהם יוצאים ידי חובה בהדלקתו, ואינם רשאים להדליק בברכה בפני עצמם, ואפילו אם אינם נמצאים בבית בשעת ההדלקה או שהם לנים במקום אחר, לפיכך תלמידי ישיבות הלנים בישיבה וכן חיילים הלנים בצבא, אינם מדליקים בפני עצמם וגם אינם צריכים להשתתף בהוצאות ההדלקה עם אחרים, הואיל ומדליקים עליהם בתוך ביתם. אבל מנהג האשכנזים, שהבנים מדליקים כל אחד בפני עצמו אפילו אם היו סמוכים על שולחן אביהם ולנים בביתו.

מלחמה שמימית

חייליו של נפוליון שעטו בדהרה אל תוך רוסיה, בטוחים בניצחונם. מולם נלחמו בחירוף נפש צבאותיו של אלכסנדר הראשון, הצאר הרוסי, בניסיון להדוף את האיויב, אך ללא הצלחה.

בשרשרת מלחמות עקובות מדם הצליח נפוליון להפיח תקוות חדשות בלב מיליוני בני-אדם, ולהביא עמו בשורה על עידן חדש. הוא הבטיח חיים נטולי עול ודאגות, וככללה מפותחת ומשגשגת.

יהודים רבים האמינו בכך, ואף היו כמה מצדיקי הדור שרצו בטובתם של ישראל, ולכן קיוו והתפללו להצלחת נפוליון. אולם אדמו"ר הזקן, רבי שניאורזלמן מלאדי, בעל התניא והשולחן ערוך, חרד מפני נפוליון והתפלל לניצחונה של רוסיה.

במכתב לאחד מחסידיו הוא כותב, כי בראש-השנה תקע"ב (1811) הראו לו מן השמים, כי אף שניצחונו של נפוליון אכן יביא טובה חומרית ליהודים, טמונה בו סכנה רוחנית גדולה, שתרחיק את ליבם מאביהם שבשמים. לעומת זה, ניצחונה של מלכות רוסיה לא יטיב עמם בגשמיות, אולם מצבם הרוחני יתעלה ויתחזק.

למקורביו ניבא הרבי במפורש את מפלתו של נפוליון, וראה בו את שליח הרוע, אך הוא גם רמז להם את הסתלקותו של מן העולם באותה עת.

אדמו"ר הזקן לא הסתפק בהבעת דעתו בלבד אלא גם נקט פעולות ממשיות. באיגרותיו ליהודי הקהילות במדינה ביקש לסייע למלחמתה של רוסיה, וקרא להם שלא להתרשם מניצחונותיו הזמניים של נפוליון. הרוסים דאגו להביא לידיעתו פרטים על מהלכי המלחמה. לא רחק היום והרוסים הודיעו לרבי כי צבא נפוליון מתקרב אל העיר לאדי שבה התגורר, וכי עליו להימלט ממנה.

בשישים עגלות יצאו הרבי ובני משפחתו מלאדי, בלוויית חסידים רבים, והחלו במסע ארוך ומייגע. משמר של חיילי רוסיה ליווה אותם. הללו יעצו לרוב לנוע במסלול מסוים, אולם הרבי הורה להתקדם ולעבור את נהר הדניפר מהר ככל האפשר אל העיר קרסנה, אזור שעדיין היה בשליטת הרוסים.

השיירה הספיקה לעבור מרחק גגון מהעיר לאדי, ופתאום הודיע אדמו"ר הזקן לחיילי המשמר כי הוא מוכרח לשוב אל ביתו לצורך עניין חשוב. הוא ביקש כי ישלחו עמו שתי עגלות ועגלונים זריזים, עם שני סוסים מהירים, וגם שני חיילים שילוהו.

למרות הסכנה המרחפת יצאו עם הרבי שני חיילים ועמם עוד שניים מאנשיו, ונסעו במהירות בחזרה ללאדי.

בבואם לביתו הורה הרבי לחפש היטב אם נשאר דבר-מה בבית ממיטלטליו. הודרו האנשים לחפש בכל הבית ולא מצאו אלא נעלי בית ישנות שלו.

אורות עונג שבת

חששו של יעקב

'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך' (לב, יא), כתב רש"י נתמעטו זכותי על ידי החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להימסר ביד עשיו. מבאר **בעל התניא** זיע"א יעקב אבינו ע"ה היה קטן מאוד בעיניו מחמת ריבוי החסדים שנעשו לו. לכן חשב שאינו ראוי וכדאי להינצל מעשיו, אף שניתנה לו ההבטחה "והנה אנכי עמך".

הקירבה אל הקב"ה

'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך' (לב, יא), מבאר הרבי כשאדם מתעלה ברוחניות, דרגתו הקודמת נחשבת עתה בבחינת 'חטא', אף שקודם לכן הייתה דרגה טובה ושלמה. לכן חשש יעקב אבינו ע"ה שמפני הקירוב שהעניק לו הקב"ה, מעשיו הקודמים הם בבחינת 'חטא' לעומת דרגתו העכשווית.

סוד מצאת ה'

'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך' (לב, יא), אומר החוזה מלובלין זיע"א ה"קטונתי" נובע "מכל החסדים". גם מה שקטונתי בעיניי, חסד הוא מחסדי ה'.

קירוב וניצחונות

'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך' (לב, יא), מבאר הרבי הרי"צ כאשר חכמים גדולים מקרבים אליהם בני-אדם ישרים, הקירוב הזה פועל בהם התבטלות ורצון להתקרב יותר אל ה' ולתקן את חסרונותיהם. אבל כשמראים אותות קירוב לבני-אדם שיש בהם גאווה או חוצפה, הקירוב גורם להם להגביה את עצמם בגאווה של גסות רוח ובחוצפה גדולה יותר.

לא בייסורים

'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך' (לב, יא), אומר החוזה מלובלין זיע"א יעקב אבינו ע"ה התפלל שמידת הענווה תהיה אצלו מצד חסדי ה' ולא חלילה מפני ייסורים וצער.

לעולם קטן

'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך' (לב, יא), מבאר ה'מעיינה של תורה' ככל שאדם מקטין ומשפיל את עצמו, עדיין אינו מגיע לאפסותו האמיתית. לעולם הוא קטן מכפי שנדמה לו.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה ובתחנונים לרפואתו השלמה של מורנו ורבנו הרה"ג רבי שמעון רפאל בעדני שליט"א בן חביבה וכן לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל והן אל כביר לא ימאס תפילת רבים

בית דין צדק לענייני ממונות

שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע לפרטים: הרב אלעזר ביטון שליט"א
נייד: 052-7670510

שבת שלום!

מערוך ומסננת. הרבי הורה לקחת את החפצים ולהעלות את הבית באש. בטרם עוזבו את העיר הסתובב הרבי ובירך את יושביה.

אך הספיקו לצאת מצידה האחד של העיר לאדי, וכבר נשמעו מאחוריהם קולות צבאו של נפוליון העולים מן הצד השני. בעוד העגלונים מדהימים את הסוסים כדי לחצות במהירות את נהר הדניפר, עטו חיילי נפוליון על העיר, ואחריהם נכנס נפוליון עצמו, עם שומרי ראשו, רכובים על סוסים אכזריים.

נפוליון ידע היטב על תמיכתו התקיפה של אדמו"ר הזקן בצאר הרוסי, וגם על פעולותיו להשכלת צבאו, ועל-כן ראה בו אויב מושבע. הוא שעט בדהרה הישר לעבר ביתו, בתקווה לתפוס שם משיחו, ומה רבה הייתה אכזבתו כשנוכח כי הבית עולה בלהבות.

נפוליון צעק אל חייליו כי יכבו את האש, אולם כל מאמציהם עלו בתוהו, כי לא הצליחו להתגבר על האש העזה והעשן הכבד. נפוליון סבב במקום אובד עצות ופתאום קרא לחייליו ופקד עליהם לעבור ברחובות העיר ולהכריז כי מי שיביא לו דבר מה, מטבע או חפץ כלשהו, שקיבל מרבי שניאורזלמן, יקבל שכר הגון.

שעה ארוכה סבבו החיילים, אך לא נמצא שום חפץ מחפציו של אדמו"ר הזקן. עננה נראתה על פני נפוליון. בינתיים הספיקו הרבי ומלוויו להצטרף אל השיירה, והיא המשיכה בדרכה.

כאשר הייתה השיירה מגיעה לפרשת דרכים, היה אדמו"ר הזקן יורד מעגלתו ועומד שעון על מקלו רגעים אחדים, ואז מורה לנכדו, רבי נחום, שהוביל את השיירה, כיצד להמשיך.

פעם אחת הורה הרבי לנסוע בכיוון מסוים, אולם נכדו טעה והוביל את השיירה לכיוון אחר. לאחר שעברו מרחק רב שאל הרבי מתי יגיעו לכפר פלוני, ואז הבין הנכד כי טעה בדרך. אדמו"ר הזקן נאנח אנהא כבדה וציווה להמשיך הלאה. הטעות הזאת גרמה לטטולי דרך קשים ולא-צפויים, והייתה מהסיבות להחלשת בריאותו של הרבי הזקן, דבר שגרם בסופו של דבר לפטירתו.

כשעברו באחד הכפרים, במהלך חודש כסלו תקע"ג, בישר הרבי למלוויו כי החלה מפלתו של נפוליון במוסקווא, וביקש לומר 'לחיים'. לאחר מאה וארבעים יום של טטולי דרך הגיעו הרבי ומלוויו אל הכפר האוקראיני פ'קנה.

אך למרבה הצער חלה הרבי, ובמוצאי שבת פרשת שמות, אור לכ"ד בטבת, נסתלק והובל לקבורה בעיר האדיטש שבמחוז פולטווה. ימים אחדים בלבד הבדילו בין מפלתו הסופית של נפוליון ויציאתו מנבולות רוסיה, להסתלקותו של הרבי. הנבואה התקיימה.

לעילוי נשמת
הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימיו ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.

077-915552